

Kupujte samo
**CROATIA
BATERIJE**
ker so najboljše, zato
najcenejše!

Križu v Ljubljani, kamor so ga v spremstvu žene in sorodnikov položili k zadnjemu počitku! Žalujči ženi in sorodnikom naše sožalje!

Zvest naročnik katoliškega časopisja umrl. Pred dnevi je v Nemčevcih v Prekmurju umrl Ferdinand Červek, zvest čitatelj in naročnik katoliškega časopisja in oče veččlanske družine, ki je radi slabih gmotnih razmer raztepena po svetu in si v potu svojega obraza služi vsakdanji kruh. Naj mu bo lahka domača zemlja!

Smrt pri Sv. Barbari v Haložah. Pokopali smo nekdanjega naročnika in posestnika Martina Muster iz Pristave v starosti 84 let. Bil je eno leto bolan, pa je še vedno rad čital »Slov. gospodarja«, ki prihaja sedaj v hišo na zetov naslov. Vzgojil je več otrok in vsi so preskrbljeni. Veliko let je bil dober viničar pri vinogradnem posestvu odvetnika že rajnega dr. Horvata na Mejah, kjer je s pridnostjo in varčnostjo pridelal toliko, da si je kupil posestvo, na katerem je umrl v miru pri hčeri in zetu. Rajnemu želimo večni mir in pokoj — žalujemo pa naše sožalje!

Smrt plemenitega in veselega moža. V Petrovčah je dne 23. oktobra umrl Karel Kuder v častitljivi starosti 83 let. Pokojni je bil tast petrovškega župana g. Stanka Jelovška. Bil je po vsej Savinjski dolini poznan po svoji dobrotljivosti in šaljivosti, ki ga niti zadnja leta, ko je telesno pešal, ni zapustila. Skozi več desetletij je bil cerkveni ključar, občinski odbornik in član krajevnega šolskega odbora. Tudi na gospo-

Pouk mladih angleških letalcev o bojnem letalu

darskem in prosvetnem polju se je svoječasnno mnogo udeleževal. Krajevna katoliška prosvetna društva so izgubila z njim plemenitega podpornika, Hranilnica in posojilnica v Petrovčah pa dolgoletnega odbornika. Pokojni je podpiral katoliški tisk skozi vse svoje življenje in je imel »Slov. gospodarja« naročenega skozi dolga desetletja. Naj mu sveti večna luč — žalujemo pa naše sožalje!

Smrt umnega gospodarja. Dne 17. oktobra je od zavrattne mučne bolezni umrl v 51. letu starosti

dolgoletni naročnik »Slov. gospodarja« Franc Kodela, posestnik v Resi pri Vidmu ob Savi. Pokojni je bil po vsem Zasavju znan kot dober posestnik in umen gospodar. Kako priljubljen je bil pri ljudeh, je pokazala obilna udeležba ljudi vseh slojev na njegovi zadnji poti 19. oktobra. Ob odprtem grobu sta se od pokojnika poslovila g. dekan in župan občine Videm. Oba sta poudarjala pokojnikove zasluge. Rajni je zapustil ženo in dva otroka, katerim izrekamo naše sožalje, njemu pa naj sveti večna luč!

Slabi izgledi mestnega prebivalstva za bodočnost

Mesta bodočnosti

Izkušnje iz svetovne vojne so bile velike, vendar se niti primerjati ne dajo z izkušnjami iz te vojne. Predvsem je ta vojna pokazala, v kakšni nevarnosti so ljudje v svojih mestih zaradi letalskih napadov. S strahom se je treba vprašati, kako se bo vse to predrugačilo do kake bodoče vojne, če se bo letalstvo še dalje tako razvijalo. Le kakšna usoda bo tozadevno zadela mestne prebivalce v letu 2000!

Žal je odgovor zadosti resen: takratni meščani bodo popolnoma izročeni pogubi z njihovimi stavbami vred. Brez dvoma bodo mesta bodočnosti zgrajena pod zemljo, in to vprav zaradi letalskih napadov.

Predzgodovinski človek pod zemljo

Tako bi ljudje bodočnosti imeli spet takšno življenje, kakršnega so živeli naši prapradedje. Saj so prvi prebivalci zemlje bivali v skritih hodnikih pod zemljo, v jamah, vdolbinah, luknjah, kjer so se mogli ubraniti zverem in sovražnim ljudem. Brez dvoma so se razvijala prva dejanja človeštva, tako prve tvorbe ročnih del, sadovi iznajditeljske zmožnosti, vse one preproste risarije, ki jih najdemo še danes v podzemskih bivališčih na Vzhodu, v južni Franciji, Španiji in severni Afriki vpraj v jamah prvih stanovališč. Ko se je človek prvokrat upal stopiti na svetlo, je bilo to brez dvoma zelo tvegano.

V Bukarešti sta položila nemška generala Hansen in Speidel venec na grob neznanega vojaka

»Vse!«

»In praviš, da si bil dober tovariš? Zakaj ravnaš z menoj tako grdo? Ali sem ti kdaj storila kaj žalega?«

»Ne, nisi storila nič hudega,« je posmehljivo odgovoril Erik. »Jaz seveda nisem vedel, da je tvoj oče, ki se je delal poštenjaka, v resnici konjski tat. To je bilo zame žalostno presenečenje. Stvar me je tem huje zadela, ker si ti vedela za očetovo početje in mu pri njem celo pomagala... Praviš, da mi nisi storila nič hudega. Ali res ne? Nekoliko pomisli! Kdo je širil vesti, da sem se pri Brienu zaradi tebe pretepal? Iz ljubosumnosti, ker sem te vedno ljubil in nisem pustil, da bi kdo drug govoril s teboj. Kdo je raznašal te laži? Še več naj povem? Mislim, da bo dovolj.«

Erik je govoril zagrenjeno. Anita je sklonila glavo, toda skrivaj je opazovala, kako vpliva na mladeniča njena navidezna potrtoost. Ko je videla, da je Erik vzpodbodel konja in se več ne zmeni zanjo, je strupeno dejala:

»Erik, ti me ne poznaš! V mojem srcu žarita ljubezen in sovrašтво. Pazi nase! Zdaj te sovražim, zelo sovražim!«

Erika je zabeležilo pri teh besedah. Ni odgovoril. Naglo je odjezdil. Ker mu Anita ni sledila, je konja kmalu pridržal. Blisk je počasi korakal, on pa se je zamislil. Njegove misli so poromale v preteklost. V Anito ni bil zaljubljen. Samo dobra tovariša sta bila. Njen oče je slabo gospodaril in njegov položaj je vse bolj kritičen. Anita je

bila edina ženska na žalostni farmi in njena usoda ni bila lahka.

Erik je že v mladih letih, ko je bil še navaden covboj, moral skrbeti za malo sestro Ivanko. Oče je zgodaj umrl pod kopiti podivjanih konj. Mater je bridka izguba popolnoma strla in je kmalu sledila očetju. Na smrtni postelji ji je Erik moral priseči, da bo Ivanki nadomestoval očeta in mater. Na to prisego ni nikdar pozabil: tako strogo jo je izpolnjeval, da si je odrekel vsako udobnost, delal je noč in dan ter štedil, dokler ni prištedil toliko denarja, da je mogel kupiti srednje posestvo, katerega je dal prepisati na Ivanko. In tedaj se je vzbudila v njem želja, da bi še eno žensko pripeljal na farmo, žensko, ki bi mu nudila to, kar je pogrešal v mladosti: ljubezen. Anita ni bila ženska, ki bi mu mogla nuditi to, kar je on od prave žene pričakoval. Toda tega ni nikdar pokazal. Anito je ljubil kot dobrega tovariša in je imel ta občutek, da je slabotna deklica potrebna njegovega varstva. Nočni dogodek z Orlogo mu je odprl oči in takrat so se pretrgale niti, ki so ga vezale z Anito; v njej ni videl več slabotne ženske, ampak zvito zapepljivko, ki je s hinavskim ljubimkanjem očetju pomagala pri umazanem poslu.

12.

Roger Asplet je odjezdil iz mesta. Nekako po desetminutni ježi je ustavil konja, se skrbno ozrl na vse strani,

leja. Če pride »U 236« v stik z vodo, se takoj razvije para, in en kos te rudnine, ki tehta 5 do 10 funtov, mora oskrbovati parnik ali podmornico z energijo za vso pot okrog sveta. To gorljivo rudnino je najti v Angliji, v Belgijskem Kongu, v Kanadi, v Koloradu in tudi v Nemčiji, če so tozadevni podatki resnični, ki so objavljeni v »Physical Review«, ki je eden najvažnejših strokovnih listov. — To odkritje bo brez dvoma pomenilo likansko spremembo za vsa vozila na paro.

Enoroki strojepisec prekaša po hitrosti pisanja dvoroke tovariše. Franc Haigh, dijak v St. Georgeu v severnoameriški državi Utah, je izgubil eno roko. Ta izguba ga pa ni prav nič ovirala, da bi ne postal

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

Slaba izkušnja z nadzemljem

Ko si je človeštvo po preteku več tisoč let pridobilo take slabe izkušnje z nadzemskimi bivališči, se je začelo spet spominjati preproste modrosti pračloveka. Že precej časa navajajo moderni stavbeniki na čudovite možnosti življenja, ki bi se utegnili razvijati v podzemskem mestu. Sodobna tehnika je tako razvita, nadaljnji napredek bo še tako izreden, da v kakem podzemskem mestu ne bo človek ničesar pogrešal. Z lahkoto bodo uvedli najboljše naprave za prezračevanje, za umetno sončno luč, za vse udobnosti domačega in javnega življenja. Vse bo potekalo s točnostjo in z brzino iznajdljivih tehničnih naprav. Ničesar ne bodo pogrešali!

Prednosti podzemskega mesta

Ali pa večina ljudi že dandanes ne preživlja svoje dneve skoraj brez neposrednega svežega zraka in sončne luči? Vsi tisti ljudje v velemestih, ki živijo dan na dan v tvornicah, v strojnicah, pisarnah, ozkih ulicah, ali imajo kaj lepše življenje, kot bi ga imeli pod zemljo? Kvečjemu, da morajo požirati več prahu, da trpijo več zaradi dežja, mraza, neviht, snega

ali vročine! Vseh teh nadlog pa bi ne bilo v podzemskem mestu: Tam bi bilo zmeraj prijetno vreme, znosno podnebje.

Kdor pa ne bi mogel prebivati brez prirodnih lepote, bi jih imel bližje kot zdaj. Kar v

dvigalo bi stopil in bi zagledal nad mestom lepe travnike, gozdove in rodovitne njive.

Počakajmo, nemara da le še ne bomo tako nesrečni, da bi bili primorani uživati krasote podzemskih mest!

Dopisi

Meziška dolina

Črneče pri Dravogradu. Delo nove ceste v Sušnikovem klanecu je zgotovljeno. Nova cesta je jako lepo izpeljana. Po zaslugi cestnega odbora in banske uprave je sedaj rešen ves napon hudega klanca. Hvala vsem, ki so k temu pripomogli! — Dne 23. oktobra je bil imenovan dosedanji g. župni upravitelj Lojze Drvoedel za župnika v Črnečah. Da ni bilo nikake slovesnosti ob priliki inštalacije, je dal sedanji g. župnik od zunaj prenoviti cerkev in zvonik, ki naj služi faranom v spomin na začetek njegovega župnikovanja. Tudi lepo novo hišico sredi vasi je g. župnik že dogradil; te se pa mlado Prosvetno društvo v Črnečah veseli. Novemu g. župniku želimo trdnega zdravja in božjega blagoslova! Dal Bog, da bi dolga leta bil pri nas v zadovoljstvu!

Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Prosvetno društvo se pripravlja, da nastopi s krasno novodobno kmečko igro »Mlinarjeva Micka«. Igra predstav-

lja kmeta, ki sili svojo hčer v zakon z gospodom, dasi hči ljubi kmečkega fanta. — Pridelki so kljub slabemu vremenu, hvala Bogu, večinoma že pod streho. Fižol je precej slabo obrudil, in to radi tega, ker ga je uničil spomladaj zajec, nato pa je stročje sproti gnilo radi preobilice dežja. Repa in detelja slabo kažeta. Drugače bo pa še šlo, le da so cene naših pridelkov v primeri s cenami obleke in obutve prenilke in je treba veliko več prodati kot prejšnja leta, če hočemo biti na istem.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. »Mrtvaški ples« — to je beseda, ki gre te dni v vseh sosednjih župnijah. Ne da se izraziti zanimanje, ki vlada povsod za uprizoritev tega misterija, ki bo v nedeljo, 3. novembra, po večernicah, točno ob treh. V ledeno-kruto kraljestvo smrti nas bo ta igra popeljala. Videli bomo sedem nepopisnih prizorov, kaj dela smrt z oskrbnikom, beračem, vojakom, cesarjem, izvoljenko, trgovko in materjo. To igro bi v vsej njeni strahotni resničnosti mogli doumeti le prebivalci grobov, ki so že bili padli kot žrtev »smrtnega plesa«. Ker bo po prijavah sodeč velik naval, še enkrat prosimo cenjene goste, da si gotovo preskrbijo vstopnice že v predprodaji. Na svidenje 3. novembra v Slomšekovem domu!

Ptujsko polje

Ptujska gora. Velika pridobitev za Ptujsko goro je novi studenec na severnozahodni strani pod cerkvijo, ki ga je tako lepo uredil Higijenski zavod v Ljubljani. Sedaj bi se še morale temu primerno urediti stopnice, ki vodijo iz trga k studencu. — Električno bomo dobili. Elektrarna na Fali je pri volji, da elektrificira Dravsko polje. V ta namen se je v nedeljo, 20. oktobra vršil sestanek zastopnikov raznih občin. Ustanovila se je zadruga, katere predsednik je gorski g. župnik p. Konstantin. Za podpredsednika je bil izvoljen g. dr. M. Peče, banovinski zdravnik na Gori. V odbor so še izvoljeni iz vsake občine po dva zastopnika. Sedaj je treba, da se tudi hišni gospodarji zgamejo in se takoj priglasijo za napetjavo električnega toka v svoje hiše. — Edino, kar je v tujsko-prometnem oziru na Ptujski gori poskrbljeno, je to, da imamo sedem gostiln. Ko bi te bile v redu, je čisto dovolj za tak romarski in izletniški kraj, kot je Ptujska gora. — Fantovski odsek in Dekliški krožek sta imela na praznik Kristusa Kralja občna zbora. Izvoljeno je novo vodstvo, ki je pokazalo veliko pripravljenost za delo v novi poslovni dobi.

Sv. Marjeta niže Ptuj. Popravilna dela ob prejšnji povodnji raztrganega obrambnega jez

Od japonskih bomb porušeni del Čungkinga, nove Čankajšekove kitajske prestolnice

prvovrsten strojeplasec. V kratkih štirih mesecih mu je s pridno vajo uspelo, da je mogel prekositi vse svoje tovariše, kar se tiče hitrosti na pisalnem stroju. Haig si je izmislil poseben način za udarjanje na tipke in ta mu je omogočil z eno samo roko hitreje pisati, nego morejo to drugi z dvema rokama. Med drugim je tipkal pet minut neprestano po narekovanju in se v tem času ni niti enkrat zmotil.

Zelje stoletne ženske. V majhni rdeči hiši ob nekem jezeru živi najstarejša Švedinja, 105 let stara Ana Katarina Larsson-Skattova. Seveda jo je za njen 105. rojstni dan obiskal novinar, da jo povpraša, kako in kaj. Zvedel je, da vstaja stara ženica vsak dan ob petih in si sama

potem pa je izginil v gostem grmovju, ki je raslo ob cesti.

Ne daleč za Hillom se je začela globoka gorska zaseka, ki je bila dolga več kilometrov. Zaseko so pokrivala velike skale, ki so se bile privalele z vrhov, in mogočna debela drevesa, ki jih je bil izruval vihar. Popotnik je po tej zaseki naposled prišel do dobro izhojene steze, ki je v strmih ovinkih vodila v globino.

V tej zaseki je stalo nekaj lesenih kolib. Tu je bilo skrivališče Orlogove tolpe, odkar je Orloga moral zapustiti Zlato jamo. V tolpi je bilo do dve tretjini Mehikancev, ostali pa so bili Američani. Vsi so bili ljudje, ki so se morali skrivati pred oblastvi: morilci, vlomilci, pobegli kaznjenci.

Jezdec se je ustavil pred najbolj oskrbovano kolibo in je pri vratih pogledal vanjo. Postelja, miza in nekaj klopi: to je bila vsa oprema. Na eni klopi so sedeli orjaški Orloga, Nard in Anita. Slednja dva sta se živo prerekala.

»Anita, zadnjič te vprašam,« je divje vpil Nard, »zakaj si govorila s Folkmanom? In zakaj si sploh bila v mestu? Nisi vedela, da se je Roger s svojimi ljudmi zapletel v tisti neumni pretep? Kaj si iskala tam?«

Anita ga je trmasto pogledala in surovo odgovorila: »Kaj te briga! Eriku sem povedala svoje mnenje, to je vse.«

Nard se je zaničljivo zarežal.

»Zelo si hrepenela po tisti opici in si jo morala videti, kajne?«

»Mogoče?« je trdo odgovorila Anita.

Njen glas je bil tako izzivalen, da jo je še oče začudeno pogledal. Nard bi se je gotovo lotil, če se ne bi bal Orloge.

Anita je videla, da je njen odgovor zbolel Narda in je uživala nad tem. Še bolj ga je hotela razdražiti, zato je nadaljevala:

»Na vsak način je bolj vljuden ko ti. Možje se zelo ločijo med seboj po tem, kako znajo ravnati z ženskami. Erik na vsak način pozna ženske.«

Nard je čutil, da ga Anita draži. Besno je gledal, stiskal pesti in grozil, da bo Erika ustrelil ko steklega psa.

V tem hipu se je oglasil Roger.

»Otroci, ne prepirajte se!«

Nard ga je sovražno pogledal in sedel tako, da Roger ni mogel sestiti poleg Anite.

»No, včeraj si dobro kašo skuhal,« je dejal jezno.

»Moje ljudi si zmešal v svoje zasebne posle. In zdaj jih pet leži ranjenih zaradi tiste neumnosti!«

Roger se je zasmel in trdo odgovoril:

»Tvoji ljudje niso možje! Če bi bili, potem bi se stvar drugače iztekla in bi bil jaz Marijo Linscott prisilil k razgovoru med štirimi očmi.«

Anita je prisluhnila. Njen smehlaj je zamrl, oči so se razširile. Polglasno je vprašala: